

PRIPREMA DJETETA ZA POLAZAK U ŠKOLU

Polazak u školu značajan je događaj za svako dijete. To je važna prekretnica u djetetovom životu jer se dijete prvi put susreće s odgovornošću, obvezama, društvenim autoritetom i novom organizacijom života.

Prilikom upisa u prvi razred provodi se procjena zrelosti ili spremnosti djeteta za školu. To znači da dijete treba dostići određeni stupanj tjelesnog, intelektualnog, emocionalnog i socijalnog razvoja, te razviti određene kulturne, higijenske i radne navike da bi moglo izvršavati zadatke koje mu škola postavlja. Ono se za polazak u školu treba fizički i psihički pripremiti. Najvažniji dio priprema za školu odvija se u obitelji.

SPOSOBNOSTI I VJEŠTINE koje dijete treba imati pri upisu u prvi razred

Motorička spremnost

- Krupna motorika – dijete hoda po ravnoj crti stavljući stopalo ispred stopala, stoji na jednoj nozi zatvorenih očiju, skače na jednoj nozi barem 2 metra i sl.
- Fina motorika ruke i prstiju ili grafomotorika – važna je za početno pisanje. Razvijenost grafomotorike vidi se po tome kako dijete drži olovku, kakav je pritisak olovke po papiru, kako precrtava geometrijske oblike kao što su krug, kvadrat, romb i slično, kako povlači ravne, kružne i valovite linije, kako povlači linije od točke do točke po uzorku, kako izrezuje škarama jednostavne oblike, kako pravi jednostavne oblike od papira (npr. može li napraviti avion od papira) i slično.

Prostorni odnosi

- Dijete treba razumjeti prostorne odnose: gore, dolje, ispred, iza, na, u, ispod, iznad.

Vremenski odnosi

- Dijete treba razumjeti vremenske odnose: prije, poslije, jutro, podne, večer, prije podne, poslije podne. Poželjno je da poznaje i dane u tjednu.

Snalaženje s brojevima

- Poželjno je da dijete mehanički broji barem do 20, da se snalazi u pojmovima više-manje, da može odrediti u kojem skupu ima više elemenata, da može usporediti po veličini brojeve do 10 (npr. da zna je li 5 veće ili manje od 9), da u skupu do 10 zna dodati ili oduzeti 1 pomoću prstiju i slično.

Boje

- Dijete treba prepoznavati i imenovati slijedeće boje: žuta, zelena, crvena, plava, bijela, crna, smeđa, narančasta i ljubičasta.

Govor i rječnik

- Dijete treba pravilno izgovarati sve glasove (dozvoljeno je umekšano izgovaranje nekih glasova zbog ispadanja mlijecnih zubi). Ukoliko dijete nakon pete godine još uvijek nepravilno izgovara pojedine glasove ili ima bilo kakvih odstupanja u govornom i jezičnom razvoju, potrebno je обратiti se logopedu. Razvijenost govora i rječnika jako je važna za usvajanje početnog čitanja i pisanja.
- Osim izgovora potrebno je обратiti pažnju na gramatičku strukturu rečenice – koristi li dijete ispravno jedinu, množinu, zamjenice, veznike, rod i padež. Zna li prepričati kraći događaj ili priču u pravilnom slijedu: uvod, tijek i završetak. Govor je osnova za razvijanje dječjeg mišljenja!
- Može li dijete pravilno ponoviti rečenicu od 5-6 riječi i odgovoriti na pitanja vezano za tu rečenicu (tko, što, gdje, kada, kakav...).
- Može li dijete rastaviti riječ na glasove i sastaviti riječ od glasova koje mu netko drugi kaže (npr. M-O-R-E, L-O-P-T-A...). To se zove glasovna analiza i sinteza, a neophodna je za usvajanje čitanja i pisanja.

Koncentracija i pažnja

- Očekuje se da dijete može usmjeriti pažnju na zadatak 15-20 minuta, a na igru i do 60 minuta uz kratke otklone pažnje.

Emocionalna zrelost

- Emocionalna zrelost znači da dijete ima određenu stabilnost i kontrolu nad svojim osjećajima, da se može suzdržati od naglih emocionalnih izjava, da može prihvati neuspjeh, da se može odvojiti od roditelja tijekom procjene psihofizičke zrelosti za školu i slično.

Socijalna zrelost

- Dijete treba znati svoje osobne podatke – nikad se ne zna kad će mu to zatrebati: ime i prezime, adresu, broj telefona, imena roditelja, imena ostalih ukućana, imena prijatelja, put od škole do kuće, način na koji će prijeći cestu i slično.

Samostalnost

- Dijete treba znati sâmo se odjenuti, obuti, vezati vezice, zakopčati gumbe, samostalno otici na WC, brinuti o svojim stvarima i slično. Malo je vjerojatno da će dijete biti samostalno u učenju ako nije samostalno u vođenju brige o sebi.

PREPORUKE RODITELJIMA

➤ Razvijajte pozitivne stavove djeteta prema školi i učiteljima

Nemojte dijete plašiti školom ili pred djetetom govoriti loše o učiteljima. Dijete će lakše prihvati školu i učenje ako prihvaca i poštuje učitelje koji mu predaju.

➤ Pripremite dijete za ocjenjivanje i prihvaćanje neuspjeha

Prvo polugodište prvog razreda djeca se ne ocjenjuju već samo opisno prate. U drugom polugodištu djeca dobivaju brojčane ocjene. Dijete treba znati da ga nećete manje voljeti ako dobije slabiju ocjenu, ali da se svaka ocjena može ispraviti ako dovoljno vježba i radi.

➤ Potičite interes djeteta za školu

To se postiže razgovorom, odgovaranjem na dječja pitanja, davanjem djeci zanimljivih slikovnica ili dječjih časopisa, odlaskom u knjižnicu zajedno s djetetom i slično.

➤ Budite dosljedni u stvaranju radnih navika

Osigurajte djetetu radni kutak koji će biti samo njegov i koji može urediti po svom izboru. U početku budite uz dijete dok piše domaći uradak. Ne radite umjesto djeteta već ga samo uputite kako treba raditi dok se ne osamostali.

➤ Tehničke pripreme

Na vrijeme obavijestite dijete o svim promjenama koje će se dogoditi kada krene u školu – naročito ako su roditelji zaposleni, a dijete dio dana ostaje samo kod kuće. Uputite dijete na osobe koje mu mogu pomoći u slučaju da se dogoditi nešto nepredviđeno.

Zajedno s djetetom obavite kupnju školske torbe i školskog pribora. Kupnju obavite u ugodnoj atmosferi, bez suvišne napetosti i nervoze. Dijete se ne smije osjetiti krivim što morate tako puno na njega potrošiti.

Prije polaska u školu uvježbajte s djetetom put do škole. Upozorite dijete na opasna mjesta (prijez preko ceste). Upoznajte ga s pravilima ponašanja u prometu – korištenje zebre, semafora, pješačke staze i sl.

➤ Poželjno je da prve dane školovanja jedan od roditelja bude uz dijete kako biste smanjili osjećaj straha i nesigurnosti kod djeteta!

➤ Pokažite interes za sve što se djetetu dogodilo u školi – kako mu je bilo, što su učili, s kim se družilo, što mu se najviše svidjelo i slično. Pronađite vremena za razgovor s djetetom !

Poštovani roditelji, trebaju li vam dodatne informacije i savjeti, obratite se stručnim suradnicima škole. Na raspolaganju su vam psiholog, defektolog i pedagog.